

Міністерство освіти і науки України
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Міжрегіональна Академія управління персоналом (м. Київ)
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-
економічного університету
Комунальний заклад вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний
коледж імені Михайла Грушевського»
Abteilung von „Inklusionnova“ des Kultur- und Bildungs zentrums von Assorti gUG
(Wiesbaden, Deutschland)
Вища школа внутрішньої безпеки м. Лодзь (Республіка Польща)
Інститут соціологічних наук Університету природничих наук
у Варшаві (SGGW) (Республіка Польща)

НАУКА І ОСВІТА В ГЛОБАЛЬНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИМІРАХ: ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

20-21 лютого 2025 року

Полтава – Лубни

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
(протокол № 9 від 28 лютого 2025 року)

Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку : зб. наук. праць за матер. IV міжнародної наук.-практ. конф. (Полтава–Лубни, 20-21 лютого 2025 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Полтава : в-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2025. Том I. 303 с.

Збірник підготовлено за доповідями учасників IV міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку» (Полтава–Лубни, 20-21 лютого 2025 р.).

Зважаючи на свободу наукової творчості, відповідальність за достовірність матеріалів та фактів несуть автори.

©Автори, 2025

ЗМІСТ

Абрамов Дмитро Олександрович, Стрельников Віктор Юрійович МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	10
Авакян Карлен Карленович ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДІ В УМОВАХ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	14
Адамчук Артур Віталійович СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА	18
Ангелова Ірина Олександрівна ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ З ЧИСЛА ВПО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	22
Андрійчук Михайло Андрійович СОЦІАЛЬНА ВІДЧУЖЕНІСТЬ ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОСТІ	25
Бабак Павло Сергійович КОМУНІКАбельність ТА ЕМПАТІЯ ЯК ОСОБЛИВІ УМОВИ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ	27
Береснева Ксенія Сергіївна НОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ: НАУКОВИЙ ДИСКУРС	31
Бирко Надія Михайлівна ІНКЛЮЗИВНА КОМУНІКАЦІЯ – ШЛЯХ ДО ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	34
Блоха Ярослав Євгенійович ПРОБЛЕМА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ОСВІТНЬОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	38
Бобик Владислав Олегович, Прокопів Любов Миколаївна ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ США (ПЕРША ЧВЕРТЬ ХХІ СТ.)	42
Богайчук Вадим Жоржевич ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРУКТУРИ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ	44
Божок Олександр Анатолійович ЕТАПИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)	48

Бойчук Валентина Сергіївна	51
ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ У ЗЗСО	
Бондар Михайло Михайлович	55
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ПРОБЛЕМНИХ СІМЕЙ	
Будагьянц Людмила Миколаївна	59
НЕКЛАСИЧНА ФІЛОСОФІЯ У ПОШУКАХ НОВОЇ ПАРАДИГМИ ВІЙНИ	
Василенко Олена Миколаївна	63
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	
Василишин Назар Борисович, Сидорук Тарас Ярославович	66
ВИЩА ПРАВОВА ОСВІТА У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ЮРИДИЧНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	
Васиньова Надія Сергіївна	69
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ	
Вербієнко Наталія Олександрівна	74
ФОРМУВАННЯ ЗГУРТОВАНOSTІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В УМОВАХ ВІЙНИ	
Вінтоняк Вікторія Федорівна	78
ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНДЕРНИХ ПЕРСПЕКТИВ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРАКТИЧНІ РІШЕННЯ	
Вознюк Олександр Васильович, Дубасенюк Олександра Антонівна	81
НОВИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ У СФЕРІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
Вітвицька Світлана Сергіївна	85
ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Войтюшенко Вероніка Вадимівна	89
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ СФЕРИ КОРУСТУВАЧІВ ІНТЕРНЕТ	
Волкова Оксана Валеріївна	93
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Гладкий Василь Михайлович	97
АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	

Глебов Роман Сергійович ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СТАРШИХ КЛАСІВ	100
Голишев Олександр Олександрович СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ	103
Гресько Василь Васильович ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ПРАВНИКІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	107
Gubina Ganna SOME ASPECTS OF THE FRENCH INDUSTRIAL TECHNICAL CENTRES	111
Гуляєва Марія Мірчівна ІНСТИТУЦІЙНІ ФОРМИ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ В УНІВЕРСИТЕТАХ НІМЕЧЧИНИ: ВАРІАТИВНІСТЬ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИМОГИ ЧАСУ І СУСПІЛЬНІ ЗАПИТИ	115
Давидкін Дмитро Вікторович РОЛЬ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ У ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ	119
Danylchuk Vsevolod Volodymyrovych USING VIRTUAL TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE LESSONS	122
Джоголик Олеся Василівна ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЗВО УКРАЇНИ ТА США	125
Добровіцька Олена Олександрівна ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ У ЗВО	127
Досин Володимир Ігорович ВИЩА ФАРМАКОЛОГІЧНА ОСВІТА У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	131
Дуванська Катерина Олександрівна ІНТЕГРАЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ У СИСТЕМУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	135
Єреш Влад Віталійович РОЛЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФІЛАКТИЦІ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	140
Желанов Дмитро Володимирович МОДЕЛІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	144

Жердєва Інна Сергіївна ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	147
Зейналова Ельнара Руслан кизи АРТТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	150
Іванов Євген Вікторович ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ОСВІТНІ ДОСЯГНЕННЯ	153
Іванова Ксенія Юріївна ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ У ПСИХОЛОГІВ ЯК ПРОБЛЕМА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	157
Ільясова Ірина Андріївна ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	159
Калінін Євген Михайлович ПРАВОВА ОСНОВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ-ВПО В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	163
Камбур Андрій Васильович ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ	168
Карпіцький Миколай Миколайович ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СУЧАСНИЙ ВИКЛИК СИСТЕМІ ОСВІТИ ТА СУСПІЛЬСТВУ	172
Кирилюк Дар'я Вікторівна ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ У ОСІБ З ТРАВМАТИЧНИМ ДОСВІДОМ	175
Клоновський Юрій Ярославович ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕОДОРА ЦЕКЛЕРА	178
Коба Валерій Олександрович ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ, ПОСТРАЖДАЛИХ У НАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ	181
Ковалів Олена Володимирівна МОТИВАЦІЯ УЧНІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС	185
Ковальчук Інна Владиславівна ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	189
Kovba Zarina Olimzhonivna ENHANCING EMOTIONAL INTELLIGENCE IN STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES	191

Корабльова Олена Олександрівна РЕФРЕЙМІНГ ЯК МЕХАНІЗМ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО ЗРОСТАННЯ: ШЛЯХ ВІД ВИЖИВАННЯ ДО ОСОБИСТІСНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	194
Корсіков Дмитро Олексійович КЛЮЧОВІ НАВИЧКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	199
Корсікова Катерина Геннадіївна ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК ОРІЄНТИР ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	202
Краснова Наталія Павлівна РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	206
Кучерук Сергій Сильвестрович ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	209
Кучумова Наталія Іванівна, Білик Наталія Михайлівна НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ ІЗ СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВИМИ СІМ'ЯМИ	214
Лазун Валентина Зіновіївна МОБІНГ У ПРОФЕСІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	218
Ларіонова Наталія Борисівна ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ В НУШ	221
Лебедик Леся Вікторівна, Стрельніков Віктор Юрійович СТАН І СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У РОКИ ВІЙНИ	225
Лебедіна Марина Володимирівна ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ СІМЕЙ З ДІТЬМИ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ В УМОВАХ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	229
Лега Ольга Василівна, Прийдак Тетяна Борисівна, Яловега Людмила Василівна SOFT SKILLS ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ	233
Леонтєва Інна Василівна ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ЯК ПЕРЕТВОРИТИ ДЕФЕКТ НА ЕФЕКТ?	237
Лимаренко Валерій Ігорович ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТИВНИХ МУЗИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	241

Лисицька Наталія Олексіївна	245
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ ЗАСОБАМИ АРТ ТЕХНОЛОГІЙ	
Лі Юйчень	248
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МУЗИКАНТІВ ОРКЕСТРІВ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ	
Lichman Kateryna	253
SOCIO-PSYCHOLOGICAL ASPECT OF THE USE OF ART THERAPY AS A MEANS OF ADOLESCENTS' ANXIETY CORRECTION DURING WAR	
Люборець Анастасія Олегівна	256
ВИКОРИСТАННЯ НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНОГО ПРОГРАМУВАННЯ ТА СУГЕСТИВНИХ ТЕКСТІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА	
Мартиненко Лариса Анатоліївна	261
ОБДАРОВАНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПРОЯВУ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ	
Мацюк Олександр Олександрович, Штепа Олексій Олександрович	264
ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЯК СКЛАДОВА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ	
Мельник Олександр Сергійович	268
ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРОЄКТНІЙ РОБОТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА: СУТНІСТЬ І ПРИНЦИПИ	
Мисан Костянтин Леонтійович, Стрельніков Віктор Юрійович	271
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ	
Михайленко Оксана Володимирівна	275
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ У ЗВО	
Мінін Микита Олександрович	280
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	
Місько Вадим Володимирович, Стрельніков Віктор Юрійович	284
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ	
Молдованов Артур Вікторович	288
СУТНІСТЬ КОНГРУЕНТНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА У КОНТЕКСТІ ЙОГО ФАСИЛІТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	

Мороз Майя Олександрівна	291
ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ	
Мухопад Олена Іванівна, Полянничко Анжела Олександрівна	297
ІНТЕГРАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПІДТРИМКИ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Муза Маріанна Сергіївна	299
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ РІВНЕМ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПОДРУЖЖЯ І ЗАДОВОЛЕНІСТЮ ШЛЮБОМ	

3. ОПП Облік і оподаткування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 Облік і оподаткування галузь знань 07 Управління та адміністрування. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14152/22221oppoo2024zizminamy.pdf>.

Леонтєва Інна Василівна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри освітології та
психолого-педагогічних наук,
Факультету педагогічної освіти,
Київський столичний Університет
імені Бориса Грінченка

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ЯК ПЕРЕТВОРИТИ ДЕФЕКТ НА ЕФЕКТ?

Штучний інтелект (ШІ), ставши доступним широкому загалу лише з 2023 року, з кожним днем набуває все більшого розмаху й шаленого, за своїми темпами, розвитку. Так, серед останніх нових «зі світу штучного інтелекту» читаємо, що 14 січня 2025 року Верховна рада України ухвалила важливе рішення: питання, пов'язані зі штучним інтелектом, тепер належать до компетенції Комітету з питань цифрової трансформації (Постанова № 12350 від 14.01.2025 р.). Такий крок фактично засвідчив початок роботи над питаннями державного регулювання й належного контролю за впровадженням й використанням цих технологій у різних соціальних та економічних галузях суспільного життя. Завдання Комітету полягатиме не лише в створенні чітких законодавчих рамок для забезпечення прозорості та безпеки використання ШІ, але й у підтримці наукових досліджень, що дадуть змогу створювати на основі ШІ інноваційні продукти та впроваджувати їх з гарантованим дотриманням

етичних норм, захистом прав громадян, зменшенням ризиків і вивищенням переваг технології, щоб забезпечити гармонійний розвиток цієї галузі в країні.

Дійсно, система штучного інтелекту як стратегічна технологія, передбачає багато переваг для життя людей і суспільства, змінюючи правила гри в різних сферах життя, трансформуючи у глобальному масштабі цивілізаційні краєвиди нашого суспільства. Використання ШІ за короткий період змогло не лише автоматизувати рутинні завдання, але й революціонізувати наукові дослідження у різних галузях науки: фармакологія (ліки під назвою INS018_055 проти ідіопатичного легеневого фіброзу вже увели пацієнту в Китаї); фізика (нова програма ШІ, розроблена дослідниками з Колумбійського університету запропонувала альтернативну фізику фізичних явищ); астрономія (Американське космічне агентство NASA за допомогою штучного інтелекту виявило восьму планету на орбіті зірки «Кеплер-90»); хімія (штучний інтелект AlphaFold2 передбачив структуру понад 200 мільйонів білків, відомих науці, і те, як вони складуться у тривимірні форми).

Без сумніву, людству варто послуговуватися новими можливостями ШІ, водночас, це призводить до певних ризиків і загроз його розвитку, оскільки згадана технологія вже зараз здійснює істотний вплив на розвиток суспільства і життя людини, докорінно змінюючи буття.

Одним з важливих викликів, що постає на шляху впровадження ШІ в галузі вищої освіти є безпечне, прозоре, етичне та результативне його використання. Перейшовши від панічного погляду на ШІ як дефект освітнього процесу, в бік спокійного аналізу його особливостей нами було виокремлено декілька найбільш суттєвих недоліків (дефектів) технології генеративного інтелекту:

1. Пошук джерел інформації. З точки зору ШІ немає жодної різниці між верифікованим джерелом (наукова стаття) та дописом у блозі, адже все це є для моделі просто масивом даних. Тому, часто-густо, вибір ШІ джерела для генерації відповіді на дослідницький запит є непередбачуваним й слабо регульованим.

2. Факти та теорії. У штучного інтелекту (на жаль чи на щастя) відсутнє розуміння емпіричної природи факту, тим більше, необхідності спиратися на неї.

Він не розуміє зв'язків і закономірностей між об'єктами і явищами. Тому модель створює для користувача більш-менш переконливий наратив з дотриманням стилістики й особливостей користувацького запиту з тих даних, які мовна модель знаходить в безпосередній близькості один до одного.

3. Етика. З точки зору ІІІ етично або морально табуйованих тем майже не існує. Для того, щоб генеровані відповіді не зачіпали нічий почуття, сучасні моделі регулюють представлення інформації лише завдяки встановленим фільтрам. Виходить щось на кшталт «великого брата» Джорджа Орвелла, де хтось визначає що варто і не варто говорити.

4. Критичний діалог. Сучасні моделі ІІІ чудово імітують людяність в очах користувача. Саме ця «ілюзія розуміння людини» теж, на нашу думку, є недоліком.

Що робити сучасному викладачу за таких обставин, коли не можливо ані повністю заборонити, ані беззаперечно погодити використання ІІІ в освітньому процесі? Як перетворити дефекти на ефекти? Ми пропонуємо таку їх трансформацію:

1. Розвиток критичного мислення та уміння перевіряти достовірність джерела. Замість того, щоб розглядати проблему достовірності пропонованих ІІІ джерел як недолік, можна використати її для розвитку у студентів навички мислити критично і самостійно. Наприклад: запропонувати створити алгоритм верифікації інформації, який би включав аналіз відповіді ІІІ, пошук запропонованих джерел, порівняння згенерованої моделлю відповіді з науковим джерелом тощо.

2. Формування у студентів дослідницьких компетентностей. Нездатність ІІІ розуміти факти так, як це робить людина, можна використати, щоб навчити студентів відрізняти емпіричні дані й припущення, розмежовувати об'єктивне та ймовірне знання. Для цього можна запропонувати студентам розробити критерії для відсіювання «змодельованих» даних, проведення емпіричної перевірки тощо.

3. Вивчення цифрової етики та інформаційної безпеки і відповідальності. Фільтрація інформації в ІІІ може бути обмежена свободою слова, але це створює простір для дискусій щодо цифрової етики, цензури і відповідальності за контент. Для цього можна запропонувати студентам техніку «оберненого мозкового штурму». На відміну від традиційного мозкового штурму, де акцентується генерування ідей і варіантів рішень, обернений мозковий штурм фокусується на проблемах та їх причинах, генерації ідей, які можуть погіршити ситуацію. Такі ідеї допоможуть виявити слабкі місця й недоліки законодавчих рамок, етичних кодексів, регуляторних дій щодо використання ІІІ в різних сферах життя.

4. Розвиток навичок комунікації зі штучним інтелектом. Ілюзія розуміння, які створюють існуючі моделі генеративного інтелекту, можна використати для формування у студентів навичок комунікації та ефективної взаємодії, в тому числі й з ІІІ. Для цього можна запропонувати студентам сформулювати запит за заданими характеристиками, відкоригувати готовий запит таким чином, щоб отримати різні відповіді чи данні, визначити слабкі місця в аргументації ІІІ, подискутувати з моделлю тощо.

Таким чином, ці «дефекти» ІІІ можуть стати підґрунтям для нових підходів до реалізації завдань вищої освіти, її новими «ефектами».

Список використаних джерел

1. Драч І. Використання штучного інтелекту у вищій освіті / Ірина Драч, Ольга Петроє, Олександра Бородієнко, Ірина Регейло, Олександр Базелюк, Наталія Базелюк, Олена Слободянюк. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство». International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2023. № 15. С. 66-82. URL: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2023-15-66-82>
2. Леонтєва І. В. ChatGPT в освітньому процесі вищої школи: заборонити не можна використовувати. *Освіта та педагогічна наука*. 2023. № 1 (182). С. 13–23. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2023-1\(182\)-13-23](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2023-1(182)-13-23).

3. Петренко, С. В. Переваги та загрози використання технологій штучного інтелекту у вищій освіті. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. №14. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14707710>

4. Ali J. K. M., Shamsan M. A. A., Hezam T. A., & Mohammed, A. A. Q. Impact of ChatGPT on Learning Motivation: Teachers and Students' Voices. *Journal of English Studies in Arabia Felix*. 2023. 2 (1). P. 41–49. DOI: <https://doi.org/10.56540/jesaf.v2i1.51>.

5. Halaweh M. ChatGPT in education: Strategies for responsible implementation. *Contemporary Educational Technology*. 2023. 15 (2). ep421. DOI: <https://doi.org/10.30935/cedtech/13036>.

Лимаренко Валерій Ігорович,
доктор філософії,
молодший науковий співробітник НДІ цифровізації освіти,
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка

ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТИВНИХ МУЗИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У сучасному світі, де технології стрімко розвиваються та інтегруються в усі сфери життя, мистецька освіта не може залишатися осторонь інноваційних змін. Особливу увагу привертають генеративні музичні моделі штучного інтелекту, які відкривають нові горизонти для розвитку творчого потенціалу студентів мистецьких спеціальностей.

Використання штучного інтелекту в музичній творчості – це не просто технологічний тренд, а потужний інструмент, що дозволяє розширити межі традиційного музичного мислення. Генеративні моделі здатні створювати унікальні музичні композиції, гармонії та аранжування, що може стати